

mærkningerne hertil. Bestemmelsen kan fraviges ved aftale.

Bestemmelsen omfatter tilfælde, hvor en voldgiftsdommers hverv er ophørt, uanset årsagen hertil. Bestemmelsen nævner særskilt hvervets ophør efter §§ 13 eller 14, dvs. i forbindelse med en indsigelse mod voldgiftsdommeren eller umulighed eller undladelser af at handle fra voldgiftsdommerens side. Bestemmelsen nævner endvidere situationen, hvor voldgiftsdommeren trækker sig af andre grunde, eller hvor parterne aftaler at tilbagekalde hvervet. Endelig nævner bestemmelsen som en opsamlingskategori, at hvervet ophører af andre grunde. Som eksempel kan nævnes en voldgiftsdommers død.

Bestemmelsen går ud på, at når en voldgiftsdommers hverv uanset årsag er ophørt, skal der udpeges en ny voldgiftsdommer efter de regler, som var anvendelige på udpegningen af den voldgiftsdommer, hvis hverv er ophørt, jf. herom § 11 og bemærkningerne hertil.

Til kapitel 4

Kapitel 4 om voldgiftsrettens kompetence indeholder regler om fremgangsmåden for behandlingen af indsigelser mod voldgiftsrettens kompetence (§ 16) og om voldgiftsrettens kompetence til at træffe afgørelse om foreløbige retsmidler (§ 17). Reglerne gælder for voldgift, der finder sted i Danmark og kan som udgangspunkt fraviges ved aftale. Reglerne i § 16, stk. 3, 2. pkt., om anmodninger til domstolene og § 16, stk. 4, 2. pkt., om betingelserne for, at en forbruger kan miste en indsigelse om, at voldgiftsaftalen ikke er bindende for forbrugeren, kan dog ikke fraviges ved aftale. Endvidere finder § 16, stk. 4, 2. pkt., også anvendelse på voldgift, der finder sted i udlandet, eller hvor det endnu ikke er fastlagt, hvor voldgiften skal finde sted.

Til § 16

Bestemmelsen indeholder regler om fremgangsmåden ved afgørelse af spørgsmål om voldgiftsrettens kompetence og svarer indholdsmæssigt til modellovens art. 16. Bestemmelsen adskiller sig dog fra modelloven ved at give mulighed for appel af domstolens afgørelser om en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence. Endvidere angives det udtrykkeligt i den foreslåede § 16, at en indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence, der ikke fremsættes rettidigt efter reglerne i § 16, ikke senere kan påberåbes som ugyldighedsgrund eller som grundlag for at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen, medmindre tvisten efter sin art ikke kan afgøres ved voldgift, jf. stk. 4, 1. pkt. Endelig foreslås det, at

en forbruger dog kun mister retten til at påberåbe sig, at voldgiftsaftalen ikke er bindende for forbrugeren, hvis forbrugeren deltager i voldgiftssagen efter at have modtaget oplysning om, at voldgiftsaftalen ikke er bindende, jf. stk. 4, 2. pkt.

Bestemmelsen gælder for voldgift, der finder sted her i landet, idet stk. 4, 2. pkt., om betingelserne for, at en forbruger kan miste en indsigelse om, at voldgiftsaftalen ikke er bindende for forbrugeren, dog også finder anvendelse på voldgift, der finder sted i udlandet, eller hvor det endnu ikke er fastlagt, hvor voldgiften skal finde sted. Bestemmelsen kan fraviges ved aftale, idet stk. 3, 2. pkt., om indbringelse for domstolene samt stk. 4, 2. pkt., dog ikke kan fraviges ved aftale.

Stk. 1 lovfæster princippet om voldgiftsrettens kompetence til at træffe afgørelse om sin kompetence med hensyn til den materielle tvist mellem parterne og princippet om adskillelighed mellem voldgiftsaftalen og parternes samlede aftale.

Efter *1. pkt.* afgør voldgiftsretten spørgsmål om sin egen kompetence, herunder indsigelser mod voldgiftsaftalens eksistens eller gyldighed. Voldgiftsretten afgør således bl.a., om der er indgået en gyldig voldgiftsaftale om et bestemt retsforhold, som parterne har fri rådighed over, og om tvisten er omfattet af den pågældende voldgiftsaftale. Voldgiftsrettens afgørelse om sin kompetence kan imidlertid senere prøves af domstolene, jf. nedenfor.

Efter *2. pkt.* anses en voldgiftsklausul, der udgør en del af en kontrakt, i denne sammenhæng for en selvstændig aftale uafhængig af kontraktens øvrige dele. Heraf følger bl.a., at en afgørelse fra voldgiftsretten om, at kontrakten er ugyldig, ikke i sig selv medfører, at voldgiftsklausulen er ugyldig, jf. udtrykkeligt *3. pkt.*

Stk. 2 indeholder regler om fremsættelse af indsigelser mod voldgiftsrettens kompetence, herunder indsigelser mod voldgiftsaftalens eksistens eller gyldighed. En indsigelse mod, at voldgiftsretten overhovedet har kompetence til at behandle tvisten, skal fremsættes senest i indklagedes første indlæg for voldgiftsretten om sagens realitet, jf. *1. pkt.* En part afskæres ikke fra at gøre indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence ved at udpege eller deltage i udpegningen af en voldgiftsdommer, jf. *2. pkt.* En indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence, der opstår under voldgiftssagen i forbindelse med, at nye spørgsmål søges inddraget i heri, skal fremsættes, så snart de nye spørgsmål er blevet rejst, jf. *3. pkt.* Efter *4. pkt.* kan voldgiftsretten dog tillade, at en indsigelse fremsættes senere, hvis voldgiftsretten finder forsinkelsen undskyldelig. Dette gælder både i relation til indsigelser